

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 435/2023
04.05.2023. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш, Татјане Матковић Стефановић, Мирјане Андријашевић и Иване Рађеновић, чланова већа, у поступку предлагача МК LAND SPV доо Београд, чији је пуномоћник др Немања Алексић, адвокат у ..., против противника предлагача Фабрика уља БАНАТ ад Нова Црња, чији су пуномоћници Мићо Булат и Немања Крчмар, адвокати у ..., ради увида у пословну документацију друштва, одлучујући о ревизији предлагача изјављеној против решења Привредног апелационог суда Пвж 385/22 од 25.11.2022. године, у седници већа одржаној дана 04.05.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији предлагача изјављеној против решења Привредног апелационог суда Пвж 385/22 од 25.11.2022. године, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија предлагача изјављена против решења Привредног апелационог суда Пвж 385/22 од 25.11.2022. године.

Образложење

Решењем Привредног суда у Зрењанину Р 4/2022 од 11.10.2022. године, усвојен је захтев предлагача, па је наложено противнику предлагача да омогући приступ актима и документима противника предлагача одређеним у ставу првом изреке првостепеног решења. Обавезан је противник предлагача да предлагачу накнади трошкове парничног поступка у износу од 780,00 динара на име трошкова ванпарничног поступка.

Решењем Привредног апелационог суда Пвж 385/22 од 25.11.2022. године преиначено је првостепено решење и одлучено тако да се одбија захтев предлагача да се наложи противнику предлагача да предлагачу омогући приступ актима и документима друштва. Обавезан је предлагач да противнику предлагача плати износ од 60.000,00 динара на име трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажног другостепеног решења предлагач је изјавио благовремену ревизију са позивом на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку.

Према одредби члана 404. став 1. ЗПП, ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). О дозвољености и основаности посебне ревизије одлучује Врховни касациони суд у већу од 5 судија, према одредби члана 404. став 2. ЗПП. Ове одредбе примењују се сходно у ванпарничном поступку, по одредби члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник СРС“ бр. 25/82 и 48/88 и „Службени гласник РС“ бр. 46/95- др. закон, 18/2005-др. закон, 85/2012, 45/2013-др. закон, 55/2014, 6/2015 и 106/2015-др. закон).

Предлагач је предлогом тражио да суд наложи противнику предлагача да предлачу омогући приступ актима и документима друштва који су ближе одређени у изреци првостепеног решења. Првостепени суд је утврдио да је предлагач члан Привредног друштва Миротин доо Врбас са уделом од 33,33% у основном капиталу, те да је друштво Миротин доо Врбас контролни акционар овде противника предлагача, са уделом од 81,29685% у основном капиталу друштва. На основу наведеног, првостепени суд закључује да је предлагач као члан контролног акционара активно легитимисан за подношење предметног захтева и има право на информисање и увид у документацију противника предлагача. Налазећи да су испуњени услови за увид у акта туженог друштва првостепени суд је применом одредбе члана 466. Закона о привредним друштвима усвојио захтев предлагача.

Другостепени суд није прихватио материјалноправни закључак првостепеног суда о испуњености услова прописаних за увид у акта и документа привредног друштва. Становишта је да код чињенице да предлагач није члан противника предлагача, односно да нема непосредно капитал учешће у основном капиталу противника предлагача, није активно легитимисан да захтева да му се омогући увид у акте и документе противника предлагача. Према налажењу другостепеног суда, то право се законом искључиво признаје члану друштва, те како предлагач није члан друштва – противника предлагача, другостепени суд је преиначио првостепено решење и одбио предлог за увид у акта и документа противника предлагача.

Имајући у виду предмет тражене правне заштите, начин одлучивања другостепеног суда, као и разлоге на којима је засновано побијано другостепено решење, Врховни касациони суд налази да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној.

Пре свега, нема потребе за новим тумачењем кључних одредаба закона које су од значаја за остваривање права акционара на увид у акта и документа друштва. Такође, и према становишту Врховног касационог суда, то право резервисано је искључиво за чланове, односно акционаре друштва, а не и за лица која посредно, преко капитал учешћа у члану друштва – противника предлагача, имају одређених интересних сфера у самом друштву – противнику предлагача, али не и права члана. Ревизијски наводи којима се тумаче релевантне законске одредбе, укључујући одредбе које се односе на групу друштава и овлашћења контролног друштва, представљају тумачење предлагача које није од значаја за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној. Није од утицаја на уједначавање судске праксе ни одлука Вишег

трговинског суда Пж 3705/05 од 16.06.2005. године коју је ревидент приложио уз ревизију, из разлога што је побијана одлука другостепеног суда у овој правној ствари донета у складу са становиштем Врховног касационог суда и применом релевантних законских одредби Закона о привредним друштвима који, шта више, није био на снази у време доношења одлуке Вишег трговинског суда на коју ревидент указује. Свакако, једна одлука не значи преовлађујућу судску праксу у битно истој чињеничној и правној ситуацији.

То су разлози због којих Врховни касациони суд не налази да су испуњени услови за изузетну дозвољеност ревизије предлагача, па је одлучио као у првом ставу изреке применом одредбе члана 404. став 1. и 2. ЗПП.

Врховни касациони суд је испитао дозвољеност изјављене ревизије на основу одредбе члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ 72/11... 18/20) и нашао да ревизија предлагача није дозвољена.

Ревизија је у ванпарничном поступку дозвољена по одредбама Закона о ванпарничном поступку из члана 27., у ванпарничном поступку у коме се одлучује о статусним стварима и о ванпарничним стварима које се односе на станарско право, а у поступку у коме се одлучује о имовинскоправним стварима, дозвољена је под условима под којима се по Закону о парничном поступку може изјавити ревизија у имовинскоправним споровима.

Имајући у виду да у конкретном случају ванпарнични поступак није имовинскоправне природе, нити се ради о статусним стварима или станарском праву, Врховни касациони суд налази да ревизија предлагача није дозвољена.

На основу изложеног, Врховни касациони суд применом процесних овлашћења из члана 413. Закона о парничном поступку је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић